

Nizamişünaslığa yeni töhfə

İyunun 21-də AMEA-nın Mərkəzi Elmi Kitabxanasında (MEK) AMEA prezidenti katibliyinin rəisi, siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Eldar Əmirovun rus dilində çapdan çıxmış “Şairlik şöhrətinin kölgəsində qalmış mütəfəkkir: Nizami Gəncəvinin elmi dünyagörüşü haqqında” adlı kitabının təqdimatı keçirilib.

Tədbirdə AMEA Rəyasət Heyətinin üzvləri, bir sıra elmi müəssisələrin rəhbərləri, AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun Nizamişünaslıq şöbəsinin əməkdaşları, eləcə də media nümayəndələri iştirak ediblər.

Əvvəlcə AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik İsa Həbibbəyli çıxış edərək ölkə Prezidenti İlham Əliyevin 5 yanvar 2021-ci il tarixli Sərəncamı ilə cari ilin ölkəmizdə “Nizami Gəncəvi İli” elan edilməsi ilə əlaqədar Azərbaycanın bir çox elm, təhsil, mədəniyyət və digər qurumlarında olduğu kimi, AMEA-da da bu istiqamətdə tədbirlərin görüldüyünü bildirib. Qeyd edib ki, akademiya da bununla bağlı görülən tədbirlərin əsas məqsədi sərəncamın işığında N.Gəncəvinin Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi ideallarının gözünü Azərbaycan xalqına, gənc nəsillərə, eləcə də dünyaya yenidən tanıtmışdan ibarətdir: “Bu istiqamətdə bugünədək müxtəlif elmi tədqiqat institutlarında keçirilən konfranslarda dinlənən məruzələr, çap olunan kitablar da Nizaminin Azərbaycan xalqının dünyaya bəxş etdiyi görkəmli mütəfəkkir olduğunu, şairin xalqımıza məxsus, dünya ədəbiyyatını təmsil edən sənətkarlardan olduğunu deməyə əsas verir”.

Akademik İ.Həbibbəyli təqdimatı keçirilən “Şairlik şöhrətinin kölgəsində qalmış mütəfəkkir: Nizami Gəncəvinin elmi dünyagörüşü haqqında” kitabının Nizaminin elmi dünyagörüşünün sistemli şəkildə tədqiq edildiyi ilk monoqrafiya olduğunu diqqətə çatdırıb. Vitse-prezident kitabın Nizaminin biliyə və alimin cəmiyyətdəki yüksək məqamına verdiyi dəyərin tədqiqi, eləcə də dahi mütəfəkkirin elmin əməli əhəmiyyəti haqqındakı fikirlərinin, onun ictimai-siyasi məsələlərə, təbiət elmlərinə, tibb və psixologiyaya dair baxışlarının dərinlən təhlili baxımından böyük əhəmiyyətə malik olduğunu, yeni baxışlar meydana çıxardığını vurğulayıb.

AMEA Rəyasət Heyətinin üzvü, Akademik Z.M.Bünyadov adına Şərqsünaslıq İnstitutunun direktoru, akademik Gövhər Baxşəliyeva, AMEA-nın Fəlsəfə və Sosiologiya İnstitutunun direktoru, fəlsəfə elmləri doktoru, professor İlham Məmmədzadə, AMEA-nın Fəlsəfə və Sosiologiya İnstitutunun elmi işlər üzrə direktor müavini, tarix elmləri doktoru Eynulla Mədətli, Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun Nizamişünaslıq şöbəsinin elmi işçisi Hürnisə Bəşirova və həmin şöbənin apa-

ricı elmi işçisi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Təhmənə Bədəlova və MEK-in baş direktoru, fəlsəfə elmləri doktoru, professor Məmməd Əliyev yeni nəşr olunan kitabın nizamışünaslığa yeni bir töhfə olduğunu söyləyiblər. Çıxışlarda qeyd olunub ki, monoqrafiyada Nizaminin tarixi şəxsiyyətlərə və hadisələrə olan münasibətinin dərinlən təhlilinin aparıldığı, dahi şairin ictimai-siyasi və fəlsəfi fikirləri ilə bağlı mənbə kimi dünya ədəbiyyatının dəyərli tədqiqatçıların əsərlərindən istifadə olunduğu və Nizaminin elmi dünyagörüşünün təhlilində müəllifin şəxsi fikirlərinin arqumentlərlə əsaslandırıldığı diqqətə çatdırılıb.

Sonra kitabın müəllifi, AMEA prezidenti katibliyinin rəisi, siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Eldar Əmirov çıxış edərək bildirib ki, Azərbaycan və dünya ədəbiyyatının görkəmli nümayəndələrindən hesab olunan Nizami yaradıcılığının bir çox aspektləri ölkəmiz, eləcə də Rusiya və dünya şərqsünaslığında müzakirə olunan aktual mövzulardan olmuştur.

E.Əmirov qeyd edib ki, Nizami Gəncəvi öz əsərlərində elmi baxışlarını ortaya qoymuş, siyasəti ədalətli cəmiyyətin qurulması üçün bir vasitə hesab etmişdir. Onun sözlərinə görə, Nizaminin utopiyasında Avropa filosoflarının əsərlərində rast gəlinən utopiyadan fərqli olaraq, Şərq realıqları öz əksini tapmışdır. “Nizami milli mənsubiyyəti baxımından azərbaycanlı olsa da, dahi şairin yaradıcılığı onun ideallarına hörmət edən və bu idealları həyata keçirmək uğrunda fəaliyyət göstərən bütün xalqlara və cəmiyyətlərə məxsusdur”, – deyərək bildirən müəllif Nizaminin “Xəmsə”sinin elmi və bədii kanonlara uyğun olaraq yenidən işlənilməsinin zəruriliyi məsələsinə toxunub. Qeyd edib ki, “Nizami İli”ndə bu, Azərbaycan mənbəşünaslığı qarşısında dayanan vacib və aktual məsələlərdən biridir.

E.Əmirov çıxışının sonunda tədbirdə iştirak edən, dəyərli fikirlərini bölüşən hər kəsə təşəkkürünü bildirib, gələcəkdə bu istiqamətdə aparılacaq tədqiqatların daha da dərinləşdirilməsi üçün qeyd olunan təkliflərin nəzərə alınacağını diqqətə çatdırıb.

Sonda E.Əmirovun müəllifi olduğu kitab MEK-ə hədiyyə edilib və oxucuların istifadəsinə verilib.

Qabil YUSİFOĞLU,
“Xalq qəzeti”